

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Biezenmortel, 22 maart 2018

Onderwerp: Zienswijze op de conceptwijziging van de Vrijstellingsregeling plantenresten.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maken wij gebruik van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de conceptwijziging van de Vrijstellingsregeling plantenresten.

Van Iersel Compost runt groencomposteringslocaties in Biezenmortel, Deurne, Gilze en Ravenstein en neemt jaarlijks ongeveer 220.000 ton groenafval in. Het gaat hierbij onder andere om berm- en slootmaaisel, stromen die onder de Vrijstellingsregeling plantenresten kunnen vallen.

Door het groenafval te composteren onder gecontroleerde omstandigheden maken wij een goede kwaliteit bodemverbeteraar. Wij zorgen ervoor dat de heterogene stroom groenafval uiteindelijk een homogeen en gehygiëniseerd product wordt, vrij van verontreinigingen. Om dit te kunnen maken moeten wij aan allerlei eisen vanuit wet- en regelgeving voldoen. Deze eisen zijn bij de Vrijstellingsregeling plantenresten niet of maar zeer beperkt van toepassing. Dit leidt tot een ongelijk speelveld en zorgt voor oneerlijke concurrentie.

Een aantal voorbeelden:

1. Onze compost moet voldoen aan de eisen uit het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. Dat betekent onder andere dat analyse op het eindproduct (via onafhankelijke monsternamen) nodig is, waarbij nutriënten, zware metalen en verontreinigingen worden getoetst. Deze eis geldt niet bij de Vrijstellingsregeling plantenresten.
2. Op onze locatie worden verontreinigingen (zoals zwerfvuil) uit het groenafval gehaald. Dat vraagt om investeringen in gespecialiseerde machines. Voor het materiaal dat via de Vrijstellingsregeling plantenresten wordt toegepast geldt geen eis voor de verwijdering van verontreinigingen. Weliswaar moet het materiaal 'schoon en onverdacht' zijn, maar dit criterium is niet gedefinieerd. In de praktijk nemen wij waar dat dit niet wordt gemonitord en gehandhaafd, en dat materiaal van slechte kwaliteit wordt gebruikt.
3. Daarnaast wordt de afzet van compost (een gehygiëniseerd product) belemmerd doordat haar nutriënten deels worden meegeteld in de meststoffenboekhouding van landbouwbedrijven. Agrarische bedrijven kunnen reststromen die onder de Vrijstellingsregeling plantenresten vallen onbelemmerd, dus zonder bijtelling van stikstof en fosfaat, toepassen. Terwijl het in oorsprong om hetzelfde materiaal gaat, dat ook nutriënten bevat.
4. Het argument dat landbouwbedrijven, via de stromen uit de Vrijstellingsregeling plantenresten, het organische stofgehalte van hun bodem opbouwen klopt maar ten dele. Verse organische stof voegt weinig toe aan de opbouw van het Effectieve Organische Stofgehalte op de lange termijn. Wanneer organische stof is gestabiliseerd, zoals in compost, wordt wél gewerkt aan de opbouw van het gehalte Effectieve Organische stofgehalte in de bodem.

De wijziging van de Vrijstellingsregeling plantenresten lijkt vooral gestuurd te zijn door kosten. Binnen de Vrijstellingsregeling plantenresten betalen ontdoeners van reststromen de boer in plaats van een vergunde inrichting. De boer kan een lagere prijs vragen, omdat hij immers geen voorzieningen heeft om het materiaal om te zetten in een homogene en hygiënische bodemverbeteraar, hij niet aan duidelijke kwaliteitseisen hoeft te voldoen en naar zijn of haar praktijk bovendien geen controle/handhaving plaatsvindt. De kosten om groenafval te laten verwerken via een composteerinrichting komen tot stand door onder andere investeringen die zijn gedaan op onze locatie en vanwege de eerder genoemde analyses op ons compostproduct. Er moet immers worden voldaan aan wet- en regelgeving. Wij hebben een omgevingsvergunning, waarin eisen staan om de risico's op milieueffecten te minimaliseren op en rond onze locatie:

- De werkzaamheden op onze composteerlocatie moeten plaatsvinden op een vloeistofdichte voorziening, ter bescherming van de bodem vanuit de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming.
- Onze composteerlocatie moet zich houden aan geurvoorschriften vanuit het Activiteitenbesluit.
- Onze composteerlocatie moet vanwege de PAS-regelgeving maatregelen nemen om stikstofemissies gelijk te houden dan wel om laag te brengen.
- Het is vanuit de Afvalstoffenregelgeving verplicht om te registreren hoeveel groenafval wordt ingenomen op onze composteerlocatie. Daarvoor is het noodzakelijk om een weegbrug op de locatie te hebben. In de Vrijstellingsregeling zijn geen eisen gesteld aan het registreren van hoeveelheden groenafval die via deze regeling worden opgebracht op het land.

Verder willen wij u wijzen op een aantal serieuze risico's die het toepassen van stromen via de Vrijstellingsregeling plantenresten met zich meebrengt.

In maaisel komen steeds vaker invasieve exoten voor, zoals Reuzenbalsemien en Japanse duizendknoop. Vaak worden deze niet of nauwelijks opgemerkt. Echter, het is zeer belangrijk dat deze soorten op een verantwoorde manier onschadelijk worden gemaakt, zodat er geen risico is op verspreiding. Vanwege het goed op temperatuur brengen van groenafval in een composteerhoop, worden deze soorten onschadelijk gemaakt. Wanneer stromen via de Vrijstellingsregeling plantenresten zonder enige vorm van hygiënisatie op het land worden gebracht, zitten deze invasieve plantenresten en zaden, als ook andere onkruidkiemen, er nog in.

In de praktijk wordt op verschillende manieren met de uitvoering van de Vrijstellingsregeling plantenresten omgegaan. Er zijn bijvoorbeeld waterschappen die een eigen maaidienst hebben, waardoor zicht is op welke manier stromen worden toegepast en wat de kwaliteit van dit maaisel is. Ook zijn er situaties waarin het maaisel vervalt aan een loonwerker, waardoor dit zicht en enige kwaliteitsborging niet meer aanwezig is. Hoe wordt dit in de praktijk van de Vrijstellingsregeling gezien?

Wij zien graag dat een goede evaluatie van de huidige Vrijstellingsregeling plaatsvindt. Vervolgens moet een goede analyse plaatsvinden van de te verwachten effecten van de verruiming van de Vrijstellingsregeling. Hiervoor zou u niet alleen moeten praten met terreinbeheerders/ontdoeners van reststromen, maar ook met loonwerkers, agrariërs en andere verwerkers van groenafvalstromen.

Op basis van onze praktijkervaring met de huidige Vrijstellingsregeling zijn wij erg bang dat verruiming leidt tot het op veel grotere schaal toepassen van stromen binnen de Vrijstellingsregeling. Hierdoor komt de aanvoer bij ons bedrijf en van onze concullega's onder druk te staan. Wij maken ons grote zorgen over de effecten op onze (financiële) bedrijfsvoering. Wij hopen dat u onze zorgen serieus neemt en we zijn bereid om onze praktijkvoorbeelden met u te delen en nodigen u hierbij uit om onze composteerlocatie en de toepassing van de Vrijstellingsregeling plantenresten in onze regio te komen bekijken.

Als laatste vragen wij u om na te denken wat verruiming van de Vrijstellingsregeling voor gevolgen heeft ten aanzien van de gewenste ontwikkeling naar een circulaire economie. Immers het onderwerken van maaisel en dergelijke is de meest laagwaardige toepassing voor een dergelijke groenafvalstroom. Omdat materiaal niet meer op centrale plaatsten verzameld wordt (zoals een composteerinrichting), kunnen Biobased initiatieven, ideeën en ontwikkelingen niet doorgevoerd worden, omdat er een bepaalde kritische massa voor nodig is. Zo hebben wij al concept investeringsplannen liggen om de vezels uit bermgras en slotmaaisel te gaan gebruiken. Wij zijn bang dat deze niet door kunnen gaan als deze verruiming doorgang vindt.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink that reads "Mark van Iersel". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

Mark van Iersel
Directeur